

Републиканска олимпиада по Български език и литература
Схема на оценяването на теста за 10 клас

№ П/п	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема на оценяването
1.	Отговорете с <u>ДА</u> или <u>НЕ</u> на следните въпроси:	А. НЕ Б. НЕ В. ДА Г. ДА	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
2.	Тълкувайте с по 1 – 2 изречения смисъла на изреченията и изразите от текста:	<p>А. Ние сме християни.</p> <p><i>Християнската вяра предполага, че на ближния трябва да се помага, когато той е в трудности.</i></p> <p>Б. Очите ѝ се наляха със сълзи.</p> <p><i>Баба Илийца сърдечно изживява и жали за съдбата на момъка-бунтовник.</i></p> <p>В. Тръгнало е за християнска вяра курбан да става.</p> <p><i>Бунтовникът е млад българин, който тръгнал да защити българи-християни и да жертва живота си за вярата,. Народа и свободата.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>варианти</i></p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко правилно тълкуване на израза.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно изречение/израз написано без грешки.</p>
3.	Коментирайте с 1 – 2 изречения следния израз от текста.	Момчето е от четата на млади българи – тръгнали да воюват с поробителите, които ги гонят и преследват.	L/0/1 1 точка за адекватен коментар.
	Тя веднага се сети: «От ония, дето ги гонят сега».	<i>варианти</i>	<p>L/0/1 1 точка за добре формулирано/-и изречение/-я (при адекватен коментар).</p> <p>L/0/1 1 точка, ако няма правописни и пунктуационни грешки (при</p>

			адекватен коментар).
4.	Отговорете на въпроса, като заградите буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?	Г. Повествование и описание	L/0/1 1 точка за верен отговор.
5.	Озаглавете текста, като назовете темата, и запишете заглавието.	Спасяване на народния закрилник. <i>варианти</i>	L/0/1/2 1 точка , ако заглавието е темата на текста. 2 точки , ако заглавието отразява темата и е добре формулирано.
6.	Открийте в текста и запишете в съответните редове по един пример на:	<p>Метафора – <i>тръгнал курбан да става</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „То се топеше“ (за детето) – символизира бавната смърт като топене на восък. • „Надеждата на света Богородица“ – Богородица като последна спасителна сила.¹ • „Тъмното си було“ (нощта) – нощта като покривало, скриващо света. • „Тръгнало е за християнска вяра курбан да става“ – бунтовникът като предопределена жертва. <p>Олицетворение – <i>Нощта вече покриваше с тъмното си було</i></p> <p>Епитети – <i>полуживо унуче</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Бедната челопеченка“ – подчертава социалното положение и съжаление към героинята. • „Полуживо двегодишното ѝ унуче“ – илюстрира критичната състояние на детето. • „Измахнато и бледно“ (лицето) – описва изтощението на бунтовника. • „Изпитото лице“, „измъченото му лице“ – усилва образа на страданието. • „Тъмното си було“ (нощта) – придава тайнственост и мрак. <p><i>(варианти)</i></p>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки вярно даден пример.

7.	Коментирайте с 1 – 2 изречения смисъла на следния откъс от текста:	Калугерът се разсърди: «Какво ще обаждаш и какви християни? Хай върви да спиш, да не свети свещ, че може да видят отгоре някои и да ни дойдат на гости...». – <i>Калугерът е страхлив и не иска да рискува и да помогне за спасяването на бунтовника</i>	<p>L/0/1 1 точка за адекватен коментар.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре формулирано/-и изречение/-я (при адекватен коментар).</p> <p>L/0/1 1 точка, ако няма правописни и пунктуационни грешки (при адекватен коментар).</p>
8.	Характеризирайте баба Илийца с 3 – 4 изречения, като назовете и аргументирате 3 нейни черти, проявени в текста.	<p>Възрастна, милостива, вярваща, добра, отзивчива, целеустремена, патриотична, смела, отговорна, добра християнка</p> <p><i>(варианти)</i></p>	<p>L/0/2/3/4 4 точки за пълна и точна характеристика, назовават се и се аргументират не по- малко от 3 черти. 3 точки, ако назовават се не по- малко от 3 черти, но не се аргументират/ или се назовават и се аргументират по- малко от 3 черти.</p> <p>2 точки, ако не е анализ, а само преразказ по текста, то ест не се формулират характерните черти.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре изграден текст.</p>

			<p>L/0/1 1 точка, ако няма правописни грешки.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 1.</p>
9.	<p>А) Подберете и запишете към посочените думи по един антоним от текста:</p> <p>Б) Подберете и запишете към всяка дума по един синоним от текста:</p>	<p>Бавеше се - бързаше</p> <p>Отчаяние - надежда</p> <p>Спря - тръгна</p> <p>Тесни - широки</p> <p>Румено - бледно</p> <p>Отслабваше – топеше се</p> <p>Насочи се - тръгна</p> <p>Облекло - дрехи</p> <p>Изтощено - изпито</p> <p>Ще кажа – ще обадя</p> <p><i>варианти</i></p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилно даден антоним.</p> <p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилно даден синоним.</p>
10.	<p>Съставете и запишете 3 изречения, като употребите думата «ТЪМЕН» в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число/.</p>	<p>тъмна, тъмно, мн. тъмни, прил.</p> <p>1. В който няма светлина или който е недостатъчно осветен. Тъмна стая. Тъмна нощ.</p> <p>2. Който пропуска слаба светлина. Тъмно стъкло.</p> <p>3. Който по цвят е близък до черния, не светъл. Тъмна коса. Тъмни дрехи.</p> <p>4. <i>Прен.</i> Неясен, загадъчен.</p> <p>5. <i>Прен.</i> Който буди подозрение; съмнителен, нечестен. Тъмно минало. Тъмни сделки.</p> <p>• В тъмни зори. — Много рано сутрин, преди съмване.</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно значение.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре построени изречения (при условие, че са дадени 3 значения на думата).</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки.</p>

		<p>• Тъмна стая. 1. — Затъмнено помещение за проявяване на филми.</p> <p>2. Специално изолирано място при избори, което осигурява тайно гласуване.</p>	
11.	Препишете изречението, като поправите грешките.	Това означава още, че към творчеството на Иван Вазов трябва да при стъпваме С разбирането, че в неговата цялостнос Т и единство то е обществено значимо като свидетелство на времето () и като изразител на обществене Н ите идеи.	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяка поправена грешка.
12.	Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите.	Това изречение е <i>сложно смесено</i> и се състои от <i>пет</i> прости изречения.	L/0/1/2 по 1 точка за всеки верен отговор.
13.	Запишете по един пример на глаголните времена, които се срещат в текста:	<p>Сегашно време – <i>умирам, гонят</i></p> <p>Минало свършено време – <i>остана, видя</i></p> <p>Минало несвършено време – <i>бързаше, стоеше</i></p> <p>Минало неопределено време – <i>е забравила</i></p> <p>Бъдеще време - <i>ще се скрие</i></p> <p>варианти</p>	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки верен отговор.
14.	Препишете изречението, като употребите глаголите в преизказно наклонение:	При всичко, че лошо време <i>било</i> сега, тя <i>тръгна</i> ла днес за черепишкия манастир „Пресвета Богородица“. Но когато <i>минувала</i> из гората, та да слезе към Искъра, из нея <i>излязъл</i> някакъв момък в чудати опнати дрехи с широки ленти по гърдите и с пушка; лицето му <i>било</i> измахнато и бледно.	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки вярно употребен глагол.</p> <p>L/0/1 1 точка за правилната форма излязъл.</p>
15.	Преобразувайте пряката реч в непряка и запишете изречението.	<i>Тя помисли, на каза на момъка да се скрие в гората, че може да го види някой. Тая нощ да я чака, да се навърта, тука пак тя да го намери.</i>	<p>L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки вярно преобразуван глагол.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко правилно преобразувано местоимение.</p> <p>L/0/1 1 точка за вярно поставени препинателни знаци.</p>

16.	Запишете до всеки цитат номера, който посочва автора му и произведението.	<p>А) - 3</p> <p>Б) - 1</p> <p>В) - 2</p>	L/0/1/2/3 по 1 точка за верен отговор.
17.	Съединете със стрелки имената на персонажите с названия на съответните произведения.	<p><i>Боне Крайненеца - „На браздата“</i></p> <p><i>Македонски - „Немили-недраги“</i></p> <p><i>Гергана - „Изворът на Белоногата“</i></p> <p><i>Иречек - „Бай Ганьо“</i></p>	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко вярно посочено произведение.
18.	Отговорете с по едно изречение на следните въпроси, за да покажете знанията си за това историческо събитие:	<p><i>В коя година се случва събитието?</i> 1876</p> <p><i>Защо четата е наричана „Ботева чета“?</i> Начело на четата е Ботев</p> <p><i>Кой е войводата на четата? Какво знаеши за воеводата?</i> Христо Ботев, българският революционер и гениален поет, роден в 1848 година в гр. Калофер. Загинал на 28 години</p> <p><i>Колко души приблизително наброява четата? Подчертай най-подходящото число от следните: 100, 150, 200, 250, 300</i></p> <p><i>Как се нарича параходът, с който четата преминава Дунава?</i> «РАДЕЦКИ»</p> <p><i>Къде слиза четата на българския бряг?</i> Козлодуй</p> <p><i>Какъв е историческият контекст на четата?</i> Априлското въстание, избухнало на 20 април 1876 година жестоко потушено.</p> <p><i>Към кой град/район се насочва четата след слизането си?</i> Врачански балкан</p> <p style="text-align: right;"><i>варианти</i></p>	L/0/1/2/3/4/5/6/7/8/9 по 1 точка за всеки верен отговор.
19.	Запишете три национални празника на българите.	<p>3 март – Ден на освобождението на България (национален празник)</p> <p>6 май – Гергьовден (Ден на храбростта и Българската армия)</p> <p>24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост</p> <p style="text-align: right;"><i>варианти</i></p>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки правилен отговор.

20.	<p>В кратък текст от 10 - 15 изречения изрази аргументирано мнението си по въпроса: «Как българската литература ми помага да разбера, че съм българин?» (3 аргумента).</p>		<p>L/0/1/2 2 точки, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). 1 точка, ако е проявена своя оценка или отношение, но е само като декларация.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент.</p> <p>L/0/1 1 точка за уменията да аргументира.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре свързан текст.</p> <p>L/0/1 1 точка за логично изграден текст разсъждение.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако правописните грешки не са повече от 3.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 2.</p>
-----	---	--	---